

یکی جامع کرسیسنده

نومرو
٢٣

# ذریعهٔ انتباه

عدلیه‌دن مستعفی استانبول فاکولته‌سی مأذونلرندن یکی پوسته‌خانه قارشوسنده قینه‌جیان خاننده ٢ نومرولی یازیخانه‌ده مقیم برنجی صنف دعوی وکیللرندن شاطر زاده حافظ خلیل بحری افندینک بعض احبابی طرفلرندن اولنان اصرار و ترغیب و تشویقه بناءً ٣٣٠ سنه‌سی ربیع الاولنک اون برنجی، لیلهٔ مولوده مصادف جمعه کونی ایتالیا حربی اثناسنده ایلک دفعه اوله‌رق استانبول یکی جامع شریفی کرسیسنده بعد العصر ایراد بیوردقلری موعظه‌در. برچوق حقایق حاوی و زمانمز احوالنه تماماً موافق اولدیغی جهتله طرف عاجزیدن اثنای درسده ملخصاً طوتیلان نوطلردن عبارت اولان اشبو رساله مومی الیهک مساعده‌سی استحصال و نظر تصحیحنه عرض اولنوب مصارف طبعیه‌سی دخی کندی طرفلرندن تسویه اولنه‌رق کاملاً دونما اعانه‌سنه ترک ایدلمك اوزره طبع و نشر اولنمشدر.

مکتب حقوق منتهی صنف طلبه‌سندن
محمد طلعت



دونما جمعیتی مرکز عمومیسی مهریله ممهور
اولمیان نسخه‌لر ساخته‌در

استانبول — مطبعهٔ حقوق
سنه ٣٣٢

بیورورلر واصحاب کرام یارسول الله جهاد اکبر نه‌در دیه سؤال ایتملری اوزرینه نفس ایله مجاهده ایتمکدر بیورمشلر نفس ایله مجاهده ایتمك هرشیدن کوچدر ونفسنی مغلوب ایدنلر هرشیئه موفق اولورلر (نفس هوی تافتن ازسروریست) (ترك هواقوت پیغمبریست) هوا وهوسی ترك ونفسی مغلوب ایتمك پیغمبر قوتیدر هرشیدن اول نفسنی اصلاح ایتملی ودائما چالشملی الك اوفق اغواناتنی بیله کسر ایتملی چونکه اویله‌لکله مغلوب ایدیلیر. بشقه درلو اوکی آلنمز امام بصیری حضرتلری اویله بیورورلر (والنفس کالطفل ان تهمله شب علی) (حب الرضاء وان تفطمه ینفطم) نفس چوجق کبیدر برچوجغه والده‌سی شفقت ومرحمتدن وقت رضاعی کچیررده ممه‌دن کسمز زمان شبابنه‌قدر دوام ایدرسه اوندن صکره سود ویرممه‌مك ایسته‌مش اولسه بیله جبراً والده‌سنك ممه‌سنی امر ایشته نفسده بویله‌در مشتهیاتنه میدان ویرر اوفق کن باشنی ازمیه‌جك اولورسه‌ك دائما سنی مغلوب ایدر زنجیر بند اسارتی اولورسك (عورت کبی مغلوب هوا اولمه أر اول أر) (نفسك سنی رام ایتمسون سن نفسنی رام ایت) حضرت مولانا تلمیحاتله آیت جلیله‌یی نصل تفسیر ایدییور « ای شهان کشتیم ما خصم برون) (ماند ازو خصمی بتر دران درون) (کشتن این کارو عقل وهوش نیست) (شیرباطن سخرهٔ خرکوش نیست) ای پادشاه ای شهان بز عدوی ظاهریمزی اولدردك لکن درونمزده

اختفا ایدن دشمانمز دوریبور آنی هلاك ایده‌مدك حالبوكه مختفی دشمان‌ازغین ارسلان وخارجی یعنی آشكاراولان‌دشمان آنك یاننده مسخره طوشان مثابه‌سنده‌در دشمانك قوی و بیوكنی براقوبده اوفاق وضعیفنی اولدرمك كار عقلمیدر هیچ ارباب درایت‌وناظم سیاست اولان كیمسه بویله‌حركت ایدرمی داخلی دشمانی ازمه‌دن خارجی دشمانله پنجه‌له‌شیرسه‌ك داخلده بولنان دشمان ایچریده بیك درلو افسادات ایقاع‌ایدر اختلالار چیقارر خارجده‌كی مجاهده‌نك مغلوبیتله نتیجه‌لنمه‌سنه سبب اولور نفسه و شیطانه مغلوبیت هر خصوصده مغلوبیتی انتاج ایدر شو تقسیمات كلام پیغمبریدن آلنمشدر ( جاهدوا اهوائكم كما تجاهدون اعدائكم) دیكر حدیث شریفده (جاهدوا المشركین باموالكم و انفسكم و السنتكم) بیوریلیور سز مالیكزله نفسكزله لسانكزله جهاد ایدیكز لسان ایله اولان جهاد نه‌كبی جهاددر عجبا تجاوزات لسانیه‌ده بولنمق میدر حاشا او اخلاقسزلقدر اویله شیئی پیغمبر امر ایتمز پیغمبر مكارم اخلاقی اتمام ایتمك ایچون بعث اولنمشدر اخلاقسزلغی اصلا قبول ایتمز دنیاده هر شیده مجاهده واردر نباتاتده معدنیاتده حیات مبارزه‌دن عبارتدر دشمانه رقابت‌فكریله زراعتمز زراعتله تجارتمز تجارتله اهل صنعتمز صنعتلریله هیچ بر آن مجاهده‌دن كیرو قالمه‌لی دائما تفوق ایتمك ایچون اوغراشمه‌لی و هر صنف اربابی جهاد ایتدیكی كبی علماده جهاددن برآن خالی قالمیه‌جق ایشته



لساناً ایدیله‌جك جهاد علمایه عائد اولان جهاددر اك زیاده اجنبی لسانلرینی علما بیلملیدر چونكه دین علیهنده یازیلان اثرلری مطالعه ایدوب ردیه‌لر یازمق و دینك علویتنی اظهار واعلان ایتمك اكلاتمق علمانك وظیفه‌سیدر مع‌التأسف منكرینه قارشو ایفاایدیله‌جك وظیفه‌شویله‌طورسون كندی دینداشلریمزه‌اخوان دینمزه بیله‌حقیقت اسلامیه‌یی فلسفهٔ‌دینیه‌یی حكمت‌شریعتی اوكرتمك خصوصنده بخل وتكاسل كوستریلیور علماده‌وظیفه‌سنی ایفا ایتمیور اسلاف‌پك‌چوق‌چالشمشلر همت‌ایتمشلر هرفنه عائد برچوق‌اثرلر تألیف ایتمشلر اخلاف بواثرلری زیاده‌لشدیرمك وهركسك‌اكلایه‌بیله‌جكی برلسانه ترجمه ایتمه‌لری لازمكاوركن هزاراسف‌كه اكلامقدن‌عاجز اولوب پك چوقلرینك اسملرینی بیله بیلدیكمز یوق اوروپالی بو اثرلری آلوب كندی لسانلرینه ترجمه ایده‌رك دفعاتله طبع وتعمیم ایتدیكی‌حالده بزم بیكانه قالمقلغمز نه‌درجه‌موجب عاردر بوندن‌زیاده كوچكلك اولورمی شوسوزلردن علمایی تحقیرا كلاشلمسون‌علماسز تاجمزدر اوصنف عالینك مدافعی ومحبی اولدیغم حالده حقیقتی كتم ایتمكده الیمدن كلمز آجی بیله اولمش اولسه بونلربرر حقیقتدر بزده هرشی چیغیرندن‌چیقمش جمعه كونلری صلاة جمعه‌یی اداوخطبه‌یی دیكله‌مك فرضدر حتی‌بلاعذر اوچ‌هفته‌ترك ایدن منافقین‌عدادینه داخل اولور لكن برمؤمن منبرده عالم‌فاضل كامل‌سیاسی برخطیب كورمك استر چونكه‌خطبه موعظه‌در خطباء هرهفته زمانه‌كوره

دینی اخلاقی سیاسی خطبه‌لر ترتیب ایدرك جماعتی ایقاظ ایده‌جك احوالی اکلاته‌جق یوقسه یوزسنه اول ترتیب اولنمش شو زمانك احتیاجنه کافی اولمیان وحتی چوقلری اوقودیغنی دخی اکله‌میه‌رق مجازکاردن قارجغاردن نغمه‌لر یاپمق وجماعتی بر تنی مقـامنه کچن خطبه‌لریله اویوتمق دکلـدر. ینه تکرار ایدییورم خطبه موعظه‌در. نصیحتدر. مؤمنلری ارشاد ایتمکدر سیاست هیچ بر زمان دیندن ایرلماز بونلرك اصلاحی علمانك وظیفه‌سیدر احتمال شو سویلدیکمز سوزلر آغیر کلیر بر فسلی سویلمش دیه‌رك اغبراری موجب اولور لکن حقیقت ستر ایدلماز کندم ایچون سویلیوزم اولجه‌ده عجزمی اعتراف ایتمشدم فقط علم صاریقله بنیشله دکلدر (حذ بحد السیف واترك غمده)(واعتبر فضل الفتی دون الحلل) قلنجك ایشه یارایانی یری تیموری اولوب قبضه‌سی اولمدیغی کبی انسانکده فضل وکمال وعرفانیدر یوقسه لابس اولدیغی کسوه دکلدر سز قلنجك تیمورینه وانسانك فضل وکمالنه اعتبار ایدیکز استر فسـلی اولسون استر صاریقلی البسه ایله هیچ بر ایش کورلماز مقصد یا کاش اکلاشـلمسون عمامه اسـلامك علامتی نشـانی ومؤمنك تاجیدر وامام اعظم کسوه‌سیدر کاشکی بالجمله اسلاملر اکسا ایتمش اولسه‌لر لکن عرض ایتدیکم کبی البسه ایله ایش بیتمیور بو جهتلرده وظیفه‌نك نا اهلنه تودیعی بدرندن انتقال ایتمسی تشکیل ایدییور چونکه عالم فاضل اولان بر خطیبك بر شیخك یرینه جاهل فاسق اولان اوغلی کچیور بویله اولدیغی حالده ارتق



او مقامدن نه بکله نیر (شرف المکان بالمکین) ایشته بونلرك جمله‌سی علمانك وظیفه‌سـیدر و مجاهدهٔ لسـانیه‌دن معدوددر سـوزی اوزاتدق ایضاحاتمز تمام اوله‌میه‌جق زیرا وقت قالمدی انشاالله بشقه بر مساعد زمان اکمال ایدرز ارتق عقلمزی باشمزه طوپلایوب از سویلیوب چوق ایش کورمیه بقالم تکمیل نظرلر بزه معطوف بوندن بویله‌ده اتفاق واتحاد ایتمز ال اله‌ویره‌رك چالشمازسه‌ق اسکی حالده دوام ایده‌جك اولورسه‌ق معاذالله حاکمیتمزی غیب ایدرز (الجماعة رحمة والفرقة عذاب یدالله علی الجماعة) بیوریلیور. الله محافظه بیورسون هر نه زمان بر ملت حاکمیتنی غیب ایدرسه او ملتك باشنه قیامت قوپمش دیمکدر زیرا بزم بیلدیکمز قیامت دها اهوندر چونکه او قیامت عمومیدر هرکس جزاسنی کورر بری وبحری قوت پاره ایتمز انکلیز، فرانسز، روس ؛ المـان جمله‌سی بیتر قونفرانسـلره لاهی محکمه‌لرینه کیدلماز انجق بر محکمهٔ کبرا بر عدالت مطلقه قارشوسنه چیقیلور الله بو ملت ملیحهٔ اسلامیه‌یی الی یوم القیام بر ملت حاکمه اولمق اوزره پایدار ایلسون الله ذلت واسارت یوزی کوسترمسون الله بالجمله اسلاملری غفلتدن اویاندیرسون ارتق بو قدرله اکتفا ایده‌لم سبحان ربك رب العزة عما یصفون وسلام علی المرسلین والحمدلله رب العالمین الفاتحه .

یکی جامع کرسیسنده

نومرو
~~٢٣~~



## ذریعهٔ انتباه

عدلیه‌دن مستعفی استانبول فاکولته‌سی مأذونلرندن یکی پوسته‌خانه قارشوسنده قینه‌جیان خاننده ٢ نومرولی یازیخانه‌ده مقیم برنجی صنف دعوی وکیللرندن شاطرزاده حافظ خلیل بحری افندینك بعض احباسی طرفلرندن اولنان اصرار وترغیب وتشویقه بناءً ٣٣٠ سنه‌سی ربیع الاولنك اونبرنجی لیلهٔ مولودهٔ مصادف جمعه کونی ایتالیا حربی اثناسنده ایلك دفعه اوله‌رق استانبول یکی جامع شریفی کرسیسنده بعد العصر ایراد بیوردقلری موعظه‌در. بر چوق حقایقی حاوی وزمانمز احوالنه تماماً موافق اولدیغی جهتله طرف عاجزیدن اثنای درسده ملخصاً طوتیلان نوطلردن عبارت اولان اشبو رساله مومی الیهك مساعده‌سی استحصال ونظر تصحیحنه عرض اولنوب مصارف طبعیه‌سی دخی کندی طرفلرندن تسویه اولنه‌رق کاملاً دونتما اعانه‌سنه ترك ایدلمك اوزره طبع ونشر اولنمشدر.

مکتب حقوق منتهی صنف طلبه‌سندن

٣٣٢ محمد طلعت

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على
الظالمين والصلاة والسلام على سيدنا ومولانا محمد وآله وصحبه
اجمعين اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
﴿ یاایها الذین آمنوا ارکعوا واسجدوا واعبدوا ربکم وافعلوا الخیر
لعلکم تفلحون وجاهدوا فی الله حق جهاده الی آخر الآیة ﴾ آیت
جلیله‌یی ایضاحدن اول برشی عرض ایتمك استرم وشو معروضاتمله‌ده
سزی ظندن وکندیمی ده بو ظنه سبب اولمقدن قورتارمق ارزوسنده‌یم
چونکه ظن ایی برشی دکلدر یقین افاده ایتمز وچوق کره کناهه
سبب اولور اجتناب ایتمك لازمدر استعیذ بالله ﴿ یاایها الذین آمنوا
اجتنبوا کثیراً من الظن ان بعض الظن اثم ولاتجسسوا ولا یغتب بعضکم
بعضا ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه میتاً فکرهتموه واتقوا الله
ان الله تواب الرحیم ﴾ امر الهیسی وفرمان سبحانیسیله منع بیوریلیور
بشقه بر مساعد زمانمزده ان شا الله بو آیت جلیله‌یی‌ده ایروجه
ایضاح ایدرز عرض ایتمك ایسته‌دیکم مسئله شو صره انتخاب
زمانیدر هر یرده نطقلر مسامره‌لر قونفرانسلر ویریلیور وبو صورتله
پروپاغاندا یاپیلیورکه دنیانك هر طرفنده اجرا ایدیلان شیلردر
هر طرف کندی فرقه‌سنك پروغرامندن ملته ایده‌جکی خدمتدن



بحث ایدرك جلب قلوبه چالشمق وملتی ارشاد ایتمك اوزره بر
چوق خطیبلر چیقارلر پروپاغاندا یاپارلر ملتده هر ایکی طرفك
مسلکنی پروغرامنی اکلار وملته ایده‌جکلری خدمتی ووطنك
اعمارینی درپیش ایدرك قناعت وجدانیه‌سی حاصل اولور .
کندی مسلك وفکرینه موافق کوردیکی جهتی ترجیح ایدر .
وقیمتدار اولان حق سیاسیسنی سربستانه استعمال ایدرك
رأینی اعطا ایدر ایشته خلاصةً بیان ایتدیکمز ومشروطیتك
ایجاباتندن اولان پروپاغانداجیلق ایچون کلمدم سزی ظنه دوشمکدن
قورتارمق اوزره عرض ایده‌جکم مسئله بوندن عبارتدر . ارتق
بو مسئله حقنده موجب اشتباه بر نقطه قالمامشدر اعتقادنده‌یم جناب حق
جمله‌مزی راه حقیقتدن ایرمسون وینه تکرار ایدیورم که هیچ
بر غرض وعوض سوقی و بر مقصد تعقیبیله اولمیوب صرف معروض
قالدیغم ابرام واصراره بناءً کم بضاعه لغمه باقیه‌رق هرچه باداباد دیه‌رك
برقاچ سوز سویلمك اوزره شو مقام عالی‌یی اشغال ایدیورم
طبیعیدر بو عبد عاجز کبی نقصانی اعتراف ایدن نوهوس بر واعظدن
حسب البشریه صادر اولان خطیاتی دامن عفو ایله بوشیده بیوریلور
وسویله‌نیله‌جك اولان برقاچ سوزك استماعنه رغبت بیوریلورسه
عاجزانه تلاوت اولنان آیت جلیله‌یی علی قدر الاستطاعه بعض
مفسرینك بیاناتیله مختصراً ایضاح ایتمك استرم لکن عرض ایتدیکم
وجهله سزك دکله‌مکز وهمتکزله سویلیه‌بیله‌جکم (مستمع که طالب

جوینده‌شد) واعظ ارمرده‌شود گوینده شد) جناب خداوندکار
مظهر العجائب والاسرار حضرتلری سامعین یعنی دیکله‌ییجیلر نه‌درجه
واعظه رغبت ایدر ارار سویلتمك استرلرسه اوواعظده اولی بیله
اولسه ینه سویلر دیکله‌مه‌یی ارزو ایدن جماعتی کلامسز براقماز
یعنی برواعظك بر خطیبك سویلمسی سامعینك همتنه وابسته‌در
بیوردرلر . ناشر نور خدا حضرت مولانا بوکلاملریله بر کلام
پیغمبری‌یی شرح وبیان ایدییورلر . اساساً اولیاءالله تهی سوز
سویله‌مزلر کلاملری یا بر آیت جلیله ویا بر حدیث شریف مألیدر
وياخود ینه کتاب وسنّدن بریسنه تلمیحاتله بر حکمت الهیه‌یی بر
عظمت سبحانیه‌یی بیان ایتمکدن بشقه برشی دکلدر . سنك بنم
سوزیمه بکزه‌مز . ایشته بوکلاملری (ان الله یلقی الحکمة علی قلوب
الواعظین بقدر همم السامعین) حدیث شریفنی شرح ایدییور . مألاً
بك متحد سامعین نه‌درجه همت ایدر بر واعظك سویلمسنی استرلر
وآنی دیکله‌مه‌یی ارزو ایدرلرسه جناب حقده اوواعظك قلبنه
اولقدر حکمت الهیه‌سنی واسرار سبحانیه‌سنی القا ایدر . کلهلم
آیت جلیله‌نك ایضاحنه اولا لغت معنالرینی سویلیوب ثانیاً یکان
یکان تدقیق ایده‌لم . (یا ایها الذین آمنوا) ای ارباب ایمان ای مؤمنلر
(ارکعوا) رکوع ایدیکز (واسجدوا) سجود ایدیکز وظیفه‌مز تمام
اولدیمی یوخیر (واعبدوا ربکم) ربکزه‌ده عبادت ایدیکز . دها بشقه
وظیفه‌مز وارمی اوت وار (وافعلوا الخیر) خیریده چوق ایشلیکز
(لعلکم تفلحون) سز اوامر الهیه‌یی ادا تکلیفات سبحانیه‌یی ایفا



ایتمکله فوز وفلاحه نائل اولور ونجات بولورسکز (وجاهدوا فی الله
حق جهاده) الله ایچون دین یولنده جهاد ایدیکز ابوالليث سمر
قندی کانوا یسجدون بغیر رکوع فامرهم الله بان یرکعوا ویسجدوا
تفسیریله اوائل اسلامده نمازده سجود وار رکوع یوق ایدی .
بو آیت جلیله‌نك نزولندن صکره رکوعده سجودکبی فرض اولمشدر
دییور . وابن عباس حضرتلریده نمازده رکوع وار ایسه‌ده
سجود اولمیوب بو آیت جلیله‌نك شرف نزولندن صکره سجودده
رکوع کبی فرض اولمشدر دیه عکسنی بیان ایدییور ودیکر روایتده
ایسه ذکر جز ارادهٔ کل قبیلندن اولوب مجازدر دییورلرکه قواعد
علم وبیانه‌ده موافقدر جناب حق نمازدن جز اولان رکوع ایله
سجودی ذکر ایدوب نمازی اراده بیوریورلر چونکه نماز شرائط
اسلامیه‌نك اعظمندندر . حج وزکات کبی ثروتله دکلدر عبادتك اك
افضلی واك احوطیدر . ذکر، قرائت، دعا وعبادات بدنیه کبی عباداتك
جمله‌سنی جامع وشاملدر نماز هیچ بر زمان ترك اولنه‌ماز وردفی الخبر عن سید
البشر علیه صلوات الرحمن مادارت الشمس والقمر انه قال قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم وبارك وشرف وکرم (الا ان اولیاء الله هم المصلون
علی الدوام) اولیاءالله صلاة مفروضه‌یی بش وقتده علی الدوام ادا
ایدرلر اصلا عذر قبول اولنماز یالکز اعتقاد کفایت ایتمز ساده
براینا نمقله ایش بتمز استعیذ بالله سورهٔ رومك باشنده (الم احسب
الناس ان یترکوا ان یقولوا آمنا وهم لا یفتنون) بیوریلیور (الم) حروف
مقطعات وآیات متشابهاتدن حقیقتنی جناب حق بیلیر الله ایله پیغمبر

بیننده برشفرۀ قرآنیه‌در لکن بعض مفسرین علی حاله قالمسنی
مناسب کورمیه‌رك بعض تأویلات وتفسیراته تصدی ایتمشلر ابتلاه
اللازم مطلوب استکشاف الوایح محمود آیات لوامع المکنون دیه
ودها پك چوق درلو تفسیر ایدییورلر اصل بزه آیتك آشاغی طرفی
لازم چونکه بخشمزه اورانك مناسبتی واردر ای لابس لباس نبوت
احمد محمود محمد اونلر ظن ایدرلرمی که یالکز ایمان ایتدك دیمکله
ترك اولنورلر برچوق امتحاندن کچمدکجه یعنی ترك اولنمازلر
استفهام انکاریدر صادقله کاذب بعدالامتحان اکلاشیله جقدر صرف
ایمان ایتمك واعتقادك دوغرولغی انسانی قورتارمز اسمنك احمد
ومحمد اولمسندن برفائده حاصل اولماز مولانا جامینك لجة الاسرار نام
قصیده‌لرنده بیورمش اولدقلری بربیت بومسئله‌یی پك کوزل تنویر ایدر
(کرنه همکاربانیکان زهمنام چه سود)(یك مسیح ابراء واکمه
کرد ودیکراعورست) کوزللرك یعنی ارباب اخلاقك اخلاقیله
متحلق اولماز حرکاتك اونلرك افعالنه بکزه‌مزسه همنام اولمقدن
نه فائده حاصل اولور یعنی هیچ بر فائده تأمین ایتمز چونکه ایکی
مسیح واردر بریسی عیسی علیه السلام دیکری دجالدر حضرت
عیسی‌یه مسیح دینلدیکی کبی دجالك براسمنه‌ده مسیح درلر حالبوکه
حضرت عیسی انادن دوغمه اعمی‌نك کوزینی آچدیغی حالده مسیح دیکر
ایسه یعنی دجال کندیسی کوردر دیمك یالکز اسمله برفائده تامین
ایدلمیور لفظك کوزل ویا چرکنلکندن برشی حاصل اولمیور
حضرت مولانا مثنوی شریفده (زشتیٔ آن نام بداز حرف نیست)



(تلخیٔ آن آب بحر ازظرف نیست) بیوررلر انسانلرده‌کی فنالق
اخلاقسزلق کندیلرینه فنا کلمه‌سنك تسمیه ایدلمسندن ایلری کلمز
نته‌کیم دکز صوینك آجی اولمسی‌ده صوینی استیعاب ایدن ظرفدن
دکلدر کندی ماهیت اصلیه‌سندندر (نیش عقرب نه از ره کینست)
(مقتضای طبیعتش اینست) ارتق اکلاشیلیورکه ایمان واعتقاد ایله عملده
لازم صقین یاکلش اکلاشلمسك الك اول اعتقاد لازمدر زیرا
اعتقادسز عمل هیچ برشیئه یارامز کیجه کوندوز باشنی سجده‌دن
قالدرمه‌مش اولسه‌ك اصلا فائده‌سی اولماز دنیا آخرتك برمزرعه‌سیدر
دنیاده اکمز ایسه‌ك آخرتده بیچلمز ینه حضرت مثنوی شریفده
(اوکه غافل بود کشت بهار)(اوچه داند قیمت این روزکار) بیوررر او
کیمسه که بهار موسمنده زراعتدن غافل اولور او بو روزکارك
قیمتنی نه بیلیر یعنی انسان بهار آسا دورشبابنده سعی ایتمیوب زمانی
بیهوده کچیرر مزرعۀ ذهن وقلبنه علم ومعارف تخمنی اکمکده
اهمال وغفلت ایدرسه وقت حصاد روزکارینك قدروقیمتنی تقدیره
استعدادی یوق دیمکدر الحاصل وظیفۀ عبودیتی ایفا وتکلیفات سبحانیه‌یی
اجراده تکاسل کوسترمه‌ملی (ارکعوا واسجدوا) جملۀ امریه‌سنی
(واعبدوا ربکم) امر سبحانیسی توالی ایدییور علامۀ زمخشری اقصدوا
برکوعکم وسجودکم دیه تفسیر ایدییور ودیکر تفسیرلر هیچ برشی
سویلمامشلر وعلامۀ مشارالیهك بوتفسیرلری ایسه پك مختصر واقصردر
وعاجزانه اویله کوردم چونکه آیت جلیله‌ده خاصدن عامه دوغرو
کیدیلیور اولا رکوع ایدك سجود ایدك یعنی نمازیکزی قیلك

فرمانی متعاقب ربکزه‌ده عبادت ایدیکز بیوریلیور بو امر الهی‌یی رکوع وسجوده حصر و قصد ایتمك موافق اولمسه کرك چونکه عبادت کلمه‌سی رکوع و سجودی و شرائط اسلامیه‌نك جمله‌سنی یعنی نماز اوروج زکاة حج کلمهٔ شهادتی جامع اولدیغی کبی عبادات سائره‌یی دخی آمر و شاملدر الحاصل عبادات بدنیه و مالیه‌نك کافه‌سی بو امر الهیده داخلدر علامهٔ مشار الیهك توجیه وتفسیری کبی یالکز رکوع ایله سجوده قصد ایتمك کافی اولمیوب اونلریده محاطدر اولاد وعیالنك اعاشه‌سی دیننك وطنك محافظه‌سی اغورنده چالشمق مشروعیت دائره‌سنده هر درلو تجارتله اوغراشمق فرائض الهیه‌یی ادادن صکره اك بیوك بر عبادتدر

(ان الله تعالی یحب العبد المؤمن المحترف) جناب حق بر صنعت وتجارتله چالیشان مؤمن قوللرینی سودیکنی وتنبللری سومه‌دیکنی حضرت پیغمبر بیان بیوریورلر

شو بحثه مناسب خاطرمه کلان بر فقره‌یی اکلاتمق استرم چونکه بو کبی فقره‌لر مسئله‌یی تنویر ایدر دها کوزل ایضاح ایدلمش اولور حضرت عمرك زمان خلافتلرنده مدینهٔ منوره‌ده بر طاقم کیمسه‌لر پیدا اولمش بونلر هیچ بر ایش یاپمازلر نرده حضر سفره کورورلرسه اوطورر اطعام ایدرلر و بو صورتله امرار حیات ایتمکده‌لرکن بر کون حضرت عمر رضی الله عنه بونلرك حالنه مطلع اولور وکندیلرینه سز نه ایش ایله مشغولسکز خطابیله سؤال بیوررلر جواباً بز هیچ بر ایش ایله اشتغال ایتمز متوکلیز دیرلر وحضرت عمر



حدت بیوررلر سز متوکلین دکلسکز متؤکلین سکز دیه عتاب ایدرلر انسانلغه چالشمق یاقشیر هر شی سعی ایله حصول پذیر اولور (وان لیس للانسان الا ما سعی) دنیا ایچونده چالشملی آخرت ایچونده بریسنی ترك ایدرسه‌ك موازنه‌یی غیب ایتمش اولورسك ابو الدرداء حضرتلرینه نسبت ایدیلان کلام بو ماده حقنده پك کوزل بر دستوردر

(احرث لدنیاك کأنك تعیش ابداً) واحرث لاخراك کأنك تموت غداً) الی الابد یشایه‌جق کبی دنیا ایچون چالشمه‌لی و یارین اوله‌جك کبیده آخرت ایچون چالشملی انسانلرك هر شیئه استعدادی واردر فن وصنعت انسانلره مخصوصدر حکمت مؤمنك غیبیدر نرده کورسه و نرده بولورسه کندی مالی کبی آلیر یالکز استعدادی حسن استعمال شرطدر بر سائقه احتیاج واردر خواصك بو خصوصده خدمت ایتملری لازم عوامی اونلر تشویق ایده‌جکلر یوقسه عوام معذوردر عقلك حکمنی تعطیل ایتمه‌ملی استعدادی کورلتمه‌ملی مشهور بر ضرب مثلدر تیمور ایشلدکجه پارلر دیرلر غربك رزائل مدنیتی یرینه فنی صنعتی آلمغه چالیشه‌لم دنیانك اك کوزل یرلری الیمزده اولدیغی حالده مع التأسف کندی احتیاجمزی دفع ایده‌جك بر فابریقه‌مز بیله یوقدر بزم ایچون بوندن زیاده کوچکلك اولورمی مملکتمزك اك هجری محللرینه وارنجه‌یه قدر اقتصاداً استیلا ایدلمش هپمز بیت الماله کوز دیکمه‌یه‌لم و هر شیئی‌ده حکومتدن بکله‌میه‌لم حکومت هر شیئی یاپماز و یاپه‌ماز زراعت

تجارت صناعت فكرلرنی اویاندیره‌لم مملكتمز بر زراعت مملكتی
اولدیغی حالده ذخیره‌یی بیله طیشاودن آلیورز بو حالده دوام
ایدر عقلمزی باشمزه طوپلامز ایسه‌ك دیكر صورتله‌ده استیلایه
معروض قاله‌جغمزه هیچ شبهه ایتمیه‌لم یشامق ایسته‌یان
برملت چالشیر دائما چالشیر ترقی ایدر بزم كیدیشمز كیدیش دكل
(ترسم كه بكعبه نرسی ای حاجی) (از راه كه توروی بتركستانست)
ایشته بوكبی چالشمه‌نك جمله‌سی عبادتدر فنالغك ظهورندن اول
دشونمك لازمدر (درد سررا چون نجوید كس علاج)(خوف آن
باشدكه بدكردد مزاج) خفیف برباش اغریسنی اهمیت ویرمز
اولجه تداوی ایتمزسه‌ك بیوك برخسته‌لق تولیدندن قورقولوركه
اوزمان اك حاذق برطبیب بیله علاج بوله‌ماز امر تداوی مشكللشیر
درد اوفق كن هنوز وخامت كسب ایتمه‌دن تداویسنی دوشونمه‌لی
دنیانك هر نقطه‌سنده رونما اولان آثار ترقی چالشمقله حصول
بولمشدر ینه تكرار ایدیورم انسانلرك هرشیئه استعدادی واردر
یالكز بردلالت ایدیجی محرك لازمدر (بحر بی پایان بود عقل بشر)
(بحر را غواص باید ای پسر) عقول بشر بحر بی پایان كیدر اونده
مكنوز ومستور اولان درّ لآلیء كرانبهایی ساحل سلامته اخرا
ایده‌جك غوّاص یعنی دالغجه احتیاج واردر اگر اودالغج اولمازسه
مدفون ومكنوز بولنان جواهردن استفاده ایدلماز بولندیغی یرده
قالیر ایشته حضرت مثنویٔ شریفده عقول بشری بحر بی پایانه



تشبیه ایدیور غواصلق وظیفه‌سی خواص ملته علمای امته
عائددر مسئولیت اونلره راجعدر هركس بیلدیكنی سویلملی سویلمه‌مك
كناهدر (چو بینم یدش نابینا كه جاهست)(اگر خاموش بنشینم كناهست)
مؤمنلر جمله‌سی قارداشدر (انما المؤمنون اخوة) یكدیكرینك سروریله
مسرور وكدریله مكدر اولورلر حضرت پیغمبر (فالمؤمنون كرجل
واحد ان اشتكى رأسه اشتكى كله وان اشتكى عينه اشتكى كله)
بیورر مؤمنلر برانسان كیدر نصل كه بر انسانك باشی اغریسه
تكمیل اعضاسی متأثر اولور وكوزی اغریدیغی زمان جمله اعضاسی
راحتسز اولورسه مؤمنلرده بویله‌در مؤمنلر بر ابنیه‌یی میدانه
كتوران اوفق اوفق انقاض كبی بربرلرینی طوتارلر (المؤمن للمؤمن
كالبنيان يشد بعضه بعضا) هركس اقتداری درجه‌سنده عقلی اردیكی
قدر یكدیكرینك انتباهنه چالشمه‌لی بیلدیكنی اوكرتمه‌لی بیلمدیكنی
اوكرنمه‌یه سعی ایتملی بونلرك جمله‌سی بر عبادتدر امام علی حضرتلری
(من علمنى حرفا فقد صيرنى عبداً) بیورر ودیكر بر كلاملرنده
(لا خير فى الصمت عن العلم كما لا خير فى الكلام عن الجهل) بیوررلر
بر كیمسه خودپسندلكله سویلمك ویاپه‌میه‌جغی بر ایشی درعهده
ایتمسنده خیر اولمدیغی یعنی فنالغه سبب اولدیغی كبی بیلدیكنی كتم
ایدوب سویله‌مه‌مك هم جنسنك استفاده‌سنه مانع اولمقده‌ده اویله‌جه
خیر یوقدر استعیذ بالله (كنتم خير امة اخرجت للناس تأمرون
بالمعروف وتنهون عن المنكر) یعنی مؤمنلر امر بالمعروف ونهی عن المنكردن

قاچنمز خیر امت اوله‌رق خلق اولنـدیغنی پروردکار احدیث حضرتلری قرآن کریمنده بیان بیوریور . ارتق هرشیئه مضی‌ما مضی دیه‌رك متنبـه اولملی بر برمزله متحداً ومتفقاً ترقی وتعالیمز خصوصنده فدا کارانه وجانسپارانه یکوجود اوله‌رق تلافیٔ مافات ایدملی یوقسه یشامق ممکن دکلدر یشامه‌دن یشامه‌یه فرق واردر ذلیلانه یشامیه‌لم دنیاده یمك وایچمك ایچون یشامیز یمك وایچمك یشامق ایچوندر (زیستن برای خوردن نیست) (بلکه خوردن برای زیستن است) انسانلغه یافیشر صورتده یشامه‌لی قومیت دعویلرینی اورته‌یه چیقارمیه‌لم اسـلامیتده بویله تفرقه‌لر یوقدر کلمهٔ توحید بالعموم اسلاملری بر یرده جمع ایتمشدر . حضرت پیغمبر (لافضل لعربی علی عجمی ولا ابیض علی اسـود الا بالتقوی) حدیث حکمت ردیفیله عربك عجمه وعجمك عربه وبیضك سـیاهه وسیاهك بیضه فضل رجحانی اولمیوب تفاضل انجق علم وکمال وتقوی ایله اوله بیله‌جکنی بیلدیریور بوراده عجم لفظندن ایرانیلرا کلاشلماسـك عربك غیری‌یه عجم اطلاق اولنور وامام علی حضرتلری (الناس فی التمثال اکفاء) (ابوهم آدم والام حواء) (فان یکن لهم فی اصلهم شرف (یفاخرون به فالطین والماء) (مالفضل الا لاهل العلم انهم) (علی الهدی لمن استهدی ادلاء) کلاملریله حدیث نبوی‌یی ایضاح ایدیورلر هر شی علمله اولور دنیاده جهالتدن فنا هیچ برشی یوقدر (اطلبوا العلم من المهد الی اللحد) و(طلب العلم فریضة علی کل مسلم) کرك بو حدیث



شریفلر وکرك دیکر بر چوق حدیث شریفلر دائما تحصیل علم ومعرفتی امر وتوصیه ایدیور حتی علم چینده بیله اولمش اولسه شتاب ایدیکز هر آن علمی طلب ایدیکز سزه علمی طلب فرضدر چونکه هر فنالق جهالتدن تولد ایدر اوقومقده عبادت اوقوتمق‌ده عبادتدر وبو کبی امور خیریه‌نك جمله‌سی عبادت وایضاحی صددنده بولندیغمز واعبدوا ربکم امر سبحانیسنده داخلدر ربکزه عبادت ایدیکز امر جلیلندن صکره خیری چوق ایشـلیکز بیوریلیور اکثری مفسرین (صلة الارحام ومکارم الاخلاق دیه) تفسیر ایدیورلر وشیخ الاکبر حضرتلری (بالاکمال والارشاد) دیه ایضاح بیوریورلر عاجزانه حضرت شـیخك تفسـیرینی دها موافق ودها احاطه‌لی بولورم چونکه ارشاد ایله کمال سائر جهتلریده شاملدر هر خصوصده اولدیغی کبی مع التأسف بز خیریده بیلمیورز ضرورتی کوردیکمز کیمسه‌یه ایلك یاپیورز دیه‌رك هم خیریمزی افنا وهمده او کیمسه‌یی بتون بتون ذلته دوچار ایدرز چونکه کورمش اولدیغمز بو کبی بیچاره‌یی ارشاد ایتمك والدن کلدیکی قدر معاونتله بر ایشه چالشمغه سـوق ایتمز یا الینه برقاچ پاره ویروب الك فنا برشی اولان ذل سؤاله تشویق ایدر الشدیریرز او کیمسه‌ده الی الابد ذلت ومسکنت ایچنده یووارلنیر کیدر حالبوکه شو انجق افراده یکدیکرمزه قارشو اولان بر معامله یاهیئت عمومیه‌مز یعنی عمومی اولان خیر وحسنانمز فدا کارلغمز بتون بتون شـایان اسفدر نصل تأسف ایدلمسـك

بر یونانلی چیقوب برکمی آلیور وهپمزده بیلدیکمز حالده اوتوز
میلیون عثمانلیلر حالا اللرنی جبلرینه صوقیورلر بزم برواحسانمز
صلهٔ رحم ایتمکلکمز وطنه محبتمز نرده‌قالدی امرالهی‌یی هانکیمز
ایشتدك حالبوکه جناب حق دشمانك هردرلو قوتنه قارشو کوجمز
یتدیکی قدر عموماً تدارکات حربیه وتجهیزات عسکریه ومهمات
سفریه‌یی اعداد واحضار ایتمکلکمزی وبو صورتله هم اللهك
دشمانلرنی وهم کندی دشمانلریمزی وهمده ایچریمزده بولنوبده
بزم بیلمدیکمز واللهك بیلدیکی دیکر دشمانلریمزی قورقوتمقله
کندیمزی محافظه ایده‌بیله‌جکمزی وبویولده هرنه‌که انفاق واحسان
ایدیلیرسه نزدالهیده ضایع اولمیوب نائل مکافات اوله‌جغمز قرآن
باهرالبرهانده (واعدوا لهم ما استطعتم) الخ امرسبحانیسیله بیلدیرلمیورمی
شوزمانمزی اکلامزاوحالا اللریمز جبلرمزده کیتمزسه عجبا نه‌زمان
کیده‌جك (قال اطعمنی فانی جایع) (واعتجل فالوقت سیف قاطع) ایشته‌وطن
اجلقدن حالت نزعه کلدم امان سرعتله بر لقمه اتمك یتشدیریکز
زیرا وقتك مروری بنم ایچون برسیف قاطع کبیدر یوقسه‌معاذالله
مملکتمز آلنوب حاکیتمز محو اولوب ناموس وعرضمز ایاقلر
آلتنده چکنندکدن صکره‌می عقلمز باشمزه کله‌جك هیهات الله بو
ملت اسلامیه‌یی لطف وعنایتیله اصلاح ایلسون بزم متنبه اولمامز
صلاح حال کسب ایتمکلکمز انجق عاطفت الهیه‌یه قالمشدر یتقنلر
یانیور متنبه اولمیورز خسته‌لق کلیورا کلامیورز دشمانلر اطرافمزی



قوشادوب هربری برطرفدن هجوم ایدییور یرلریمزی ضبط ایدییورلر
حالا بزدوییورز بوسنه هرسك کندی بلغار قراللغنی اعلان ایتدی
طرابلس ابلوقه ایدلدی ایتالیا الحاق ایتدم دییور . اکر بزمتنبه
اولمازده عقلمزی باشمزه طوپلامازسه‌ق آسیا ایله اوروپاده الیمزدن
چیقاجغنه وپك چوق تهلکه‌لره معروض قاله‌جغمزه هیچ شبهه یوق
(اذا کثر الطاغون) (ارسل الله الطاعون) برقوم هرنه‌زمان ازاراخلاق
بوزولور دیننه‌خدمت ایتمز عدالت یرینه ظلم قائم اولورسه جناب حق
اوقومه درلو درلو مصیبتلر ویرر تهلکه‌لر بربرنی تعقیب ایدر .
اکر دنیاده شرك وکفر انسانلر ایچون باعث هلاك اولسه ایدی
صاعقهٔ الهی ایله ایلك دوره‌ده محو اولوردی اوزمان یریوزنده
اهل ایماندن بشقه‌سی یشاماز جهان نور ایمان ایله‌لمعه‌بار اولوردی .
لکن اونه‌ده ایماندیمز اکراه دینلوردی عادل اولان داعما امورنی
اصلاحه چالشان بر قوم مشرك دخی اولسه یشار عکسی ایسه
اسلام بیله اولمش اولسه محو اولور . ایشته اندلس حکومت اسلامیه‌سی
بزدن مترقی بزدن متفنن براسلام حکومتی ایکن نه‌اولدی جناب حق
جمله‌مزی اصلاح ایلسون هپ بربرمزدن ازغین هیچ بکدیکرمزدن
فرقمز یوق هرصنف بوزولمش کندی نفسمه سویلیه‌یم بوراده
بویله سویلر احتمال طیشارده بشقه درلو حرکت ایدرم (واعظان
کین جلوه در محراب ومنبر میکنند) (کر بخلوت میروند آن کار دیکر میکنند)
(مشکلی دارم زدانشمند مجلس بازپرس) (توبه فرمایان چرا خود توبه

کمتر میکند) ایشـته بر قومك معروض قالمش اولدیغی فلا کتلرك
جمله‌سی کندی سیأتلرندندر. (ان الله لا یغیر مابقوم حتی یغیروا ما بانفسهم)
صکره (لعلکم تفلحون) بیوریلیور جلال الدین سیوطی (تفوذون بالبقاء)
و نعمة الله نخجوانی (تفوذون بما وعدتم من الجنة المأوی و شرف اللقاء) دیه
تفسیر ایدییورلر . امر الٰهی‌یی ادا فرمان سبحانی‌یی ایفا ایدر . و سنن
پیغمبری‌یی رهبر اتخاذ ایدرسکز نائل فوز و فلاح اولورسکز بیاننـدن
صکره (وجاهدوا فی الله حق جهاده) فرمان خالق الاکوانیله مخاطب و مکلف
اولیورز. مشار الیه نعمة الله نخجوانی (کیف لا تجاهدون مع انفسکم
ولا تربطون قلوبکم ایها المائلون) و امام راغب اصفهانی الجهاد (ثلاثة
اضرب مجاهدة العدو الظاهر و مجاهدة الشیطان و مجاهدة النفس و تدخل
ثلاثتها فی قوله تعالی وجاهدوا فی الله حق جهاده) دیه تفسیر ایدییورلر
اوت جهاد اقسام کثیره‌یه منقسمدر یالکز حرب ایتمه‌دن عبارت
دکلدر . حرب ایتمك دشمانله مقاتله أك صوك مراجعتکاهدر اوندن
اول جهادك اقسام سائره‌سـنه رعایت ایتمز دائما مجاهد اوله‌رق
حرکت ایدلمزسه اونلرده مغلوب اولنورسه صوك مراجعتکاه اولان
حربده مغلوبیت آشکاردر . مولانا راغب اصفهانی جهادی اوچه
تقسیم ایدییور بریسی نفس ایله مجاهده ایتمکدر دییور . چونکه
اك بیوك جهاد اودر جهاد اکبر تسمیه ایدرلر روح البیان و تفسیر
کبیرده نقل اولنان حدیث شریفده حضرت پیغمبر تبوك قضاسندن
عودت بیوردقلری زمان (رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر)

| | خطا | صواب |
|---|---|---|
| ٤ نجی صحیفه | ( خیروأعبدور بکم ) | ( واعبدوا ربکم ) |
| ١٧ نجی « | اغوا ناتی | اغوا آتی |

كافهٔ حاصلاتی
عثمانلی دوننما جمعیتنه ترك وتبرع ایدلمشدر